

Вдовиця

Тодось Осьмачка

"На ранок він мене покине,
коли мої надії відлетять".
Едґар По.

1.

Ще сонце у горах за гострі ґраніти
не встигло вечірній свій блиск віднести,
а вже у бору із повітря на віти
спустили тумани холодні хвости.

І з Альпів, де грізно круки крячуть віщі,
почувся розпукою пройнятий спів,
аж я у казармі на вогкім горищі
до самого серця еством затремтів:

„У мене був муж по-гірському високий
та ще й і мисливець гірський на весь ліс,
але вже немає його аж два роки,
і висить в коморі без пострілу кріс.

А посеред хати, де хутра ведмежі
на світ поглядають склом чорних зіниць,
все ліжко обвішане ґроном одежі
з найкращих, вовнистих, альпійських лисиць.

Та крук на березі із дзьобом кривавим
щоранку гукає до ґанку та стін
про те, що із поля воєнної слави
ніколи до гір вже не вернеться він.
І ось над проваллям стою кожний вечір,
де й ніч пролітає, мов тихая мить,
і гірко тужінням здригаються плечі,
аж доки на дерево крук прилетить.
І жду я, і жду я вже іншого мужа

і з рідних околиць, і з дальних країн,
щоб дати йому так, як серце ще здужа,
тремтіння і ласку гарячих колін.

2.

Приходьте ж, звичайні, приходьте й, бояни,
і ніжно того, щиросердно кажу,
хто вранці прибуде і буде слух'яний,
я в шлюбнеє ліжко сама положу.
А мужа того, що засвітить підкови
в обіднюю пору до мене у двір
і буде покірний мені до розмови,
я в клуню пошлю під одежу із шкір.
Того ж я, що прийде, як впливуть зорі,
і буде під чобіт стелитися мій,
запру ночувати в дубовій коморі,
щоб мав аж до ранку собі супокій.
І всі вони там хоч до Божого Суду
нехай кабанам хропуть, мов з-під лав,
та я на подвір'ї самотня буду
тужити невітшно у білий рукав.
Бо став би навіки аж той за дружину,
хто здер би зухвало мої спідниці
і стиснув за стан, щоб, відкинувши спину,
я в нього й зомліла на дужій руці.
А він, щоб схилився до вуст, де аж піна
покрила б зубів найсліпучіший ряд,
щоб я і не зчулася, як і коліна
він взяв би на шкурах убитих звірят.
Ідіте ж, зухвалі, ідіте ж, стрімучі,
мерщій до вдовиці гірського стрільця,
щоб я не знайшла там на скелях у кручі
себе у обіймах страшного кінця" ...

3.

І вийшов я в Альпи і там знайшов віллу
з портретом якимсь на порозі без рям
і світлу березу, безлисту та білу,
і в неї ведмежий кожух під гіллям.
Я в кручу схилився і, ніби пелюстку,
з якою навіки розлуку взяв сад,

побачив на гострій відколині хустку...
і з жахом містичним хитнувся назад.
Бо там на глибу немірним та млоснім
кипіла вода по камінні у рин
і в бризках котила повалені сосни
з Гранітних, далеких, гірських височин.
И назад я вертався, мов люди живі ще
із смертного бою без дум і без мук,
аж бачу, що сівши на вогке горище,
мене зустрічає і крякає крук...
О, так, це той самий, бо з дзьобом червоним,
що крякав і жінці прийдешне її...
І хто він такий тут в облуді ворони
облітує ночі і ранки мої?
Чи він може чинник недолі найвищий,
що стежить за мною на кожному сліду
і кожную мету ще у зародку нищить,
як тільки я серце до неї зведу?
І хоче аби обернулися в дибу
і тиша і дум чарівні голоси?..
Та ворон зірвався в повітря, мов вибух,
і швидко полинув в альпійські ліси.
А я залишився з порожнім горищем
пропащої стрічі, пропащих надій,
що будуть душі і тоді золоті ще,
коли вже і дух тут знеможеться мій. . .